

Informatie over
**ministeriële
regeling
IPS-CMD**

Op 1 mei 2019 treedt een nieuwe ministeriële regeling in werking om Individuele Plaatsing en Steun (IPS) ook voor mensen met Common Mental Disorders (CMD) beschikbaar te maken. De aanvraag-periode loopt tot en met 29 november 2019. De duur van een IPS-traject is twee jaar met de mogelijkheid van verlenging met één jaar.

Er zal subsidie beschikbaar komen waarmee 200 trajecten kunnen worden uitgevoerd voor deze nieuwe doelgroep. Ook personen voor wie gemeenten verantwoordelijk zijn kunnen in aanmerking komen voor subsidie voor een IPS-traject. Ggz-instellingen kunnen voor deze personen subsidie aanvragen bij UWV. Om cliënten uit zo veel mogelijk verschillende gemeenten in aanmerking te laten komen voor een IPS-traject, is het aantal toe te kennen IPS-trajecten beperkt tot vijf per gemeente.

Van de groep mensen in de bijstand is maar liefst 31 procent ook in behandeling bij de geestelijke gezondheidszorg (ggz).¹ Van de mensen met een UWV arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgt 39 procent deze uitkering primair op basis van ggz-problematiek. Ggz-problemen kunnen het vinden en behouden van werk enorm bemoeilijken. De verwachting is dat IPS de juiste specialistische begeleiding kan bieden. Aan de nieuwe regeling wordt ook onderzoek gekoppeld om te zien of deze aanpak voor mensen met CMD inderdaad passend is.

Waarom inzetten op werk bij mensen met psychische problemen?

Mensen met psychische problemen zijn twee keer zo vaak werkeloos als mensen zonder psychische problemen. Werk kan zorgen voor houvast, een dag- en weekstructuur, sociale contacten met collega's, en een positiever zelfbeeld. Mensen ontleen hun sociale status voor een deel aan hun werk. Bovendien is het een inkomstenbron en daarmee een middel tot zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

Ook vanuit perspectief van de maatschappelijke kosten is het belangrijk om mensen die dat willen, aan het werk te helpen. Bijna 60 procent van de totale ggz-kosten komen voor rekening van mensen met een uitkering (arbeidsongeschiktheid of bijstand). De totale kosten van geestelijk gezondheidszorg bedragen 3,3 procent van het Nederlandse bruto nationaal product, maar de indirecte kosten in de vorm van baanverlies en een verminderde productiviteit maken de kosten echter veel hoger dan deze directe kosten. Schatting is dat de indirecte kosten de kosten voor de maatschappij zeker verdubbelen.²

We weten dat IPS loont. In het vele onderzoek dat er wereldwijd naar IPS is gedaan, ook in Europa en in Nederland zijn er aanwijzingen dat de baten van IPS gunstig afsteken tegen de kosten.³ In Nederland lijken de kosten van IPS zich op (middel)lange termijn terug te verdienen (vier à vijf jaar). Schuring e.a. (2016)⁴ onderzochten de kosteneffectiviteit van twee IPS-praktijken. Zij concludeerden dat IPS zichzelf na drie tot zeven jaar terugverdient voor gemeenten, UWV en zorgverzekeraars (het aantal jaar varieerde afhankelijk van de financierende partij en per IPS aanbieder).

Doelgroep ministeriële regeling IPS-CMD

Tot de **common mental disorders** behoort een gediagnosticeerde hoogprevalente psychische stoornis die in beginsel gedurende beperkte tijd (maximaal 2 jaar direct voorafgaand aan de subsidieaanvraag), evidence-based wordt behandeld in diagnosespecifieke ambulante of poliklinische zorgprogramma's.

De ministeriële regeling IPS-CMD is gericht op mensen:

- met common mental disorders;
- die in behandeling zijn bij een ggz-instelling in de specialistische ggz (SGGZ), waarbij de regiebehandelaar de contactpersoon is om de integratie met zorg te realiseren;
- die kenbaar hebben gemaakt een wens te hebben om naar betaald werk te worden begeleid;
- die op het moment dat deze wens geuit wordt geen dienstverband hebben dan wel dienstverband met een geringe omvang én de klant de wens heeft om te werken in een andere sector/functie dan waarvoor het dienstverband is gesloten.

Hoe werkt de regeling?

De ggz-behandelaar en de cliënt bespreken zijn/haar wensen voor begeleiding bij het vinden of behouden van werk. De ggz-behandelaar gaat na of de cliënt in aanmerking komt voor deze regeling (zie kader over doelgroep).

Als cliënt en behandelaar het daarover eens zijn, doet de ggz-instelling een subsidie-aanvraag voor een IPS-traject. De aanvraag gaat in eerste instantie naar de partij die ook de re-integratieverantwoordelijkheid voor die persoon draagt (gemeente dan wel UWV).

Bij UWV

- Voor mensen met een (AG)-uitkering van UWV doet de ggz-instelling een aanvraag bij UWV.
- UWV toetst inhoudelijk en administratief of er subsidie kan worden toegekend. Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten ggz-instellingen aantonen dat ze modelgetrouw IPS-trajecten uitvoeren. Ook mag de cliënt niet deelnemen aan een ander re-integratietraject.
- Voor klanten van UWV is € 8.000,- (inclusief BTW) beschikbaar per traject.

Bij gemeente

- Voor mensen met een bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden vraagt de ggz-instelling eerst bij de gemeente om toestemming (via toestemmingsverklaring) voor een IPS-traject. De regeling is niet verplicht voor iedere gemeente en aan de regeling mogen geen individuele rechten worden ontleend. Per gemeente mag subsidie voor maximaal vijf IPS-trajecten worden aangevraagd.
- De ggz-instelling dient de aanvraag inclusief de toestemmingsverklaring van de gemeente in bij UWV.
- UWV toetst administratief of er subsidie kan worden toegekend. UWV controleert of er niet al vijf trajecten zijn toegekend en of er nog subsidiebudget beschikbaar is.
- Voor mensen met een bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden die via de gemeente worden aangemeld is sprake van co-financiering. Het Rijk financiert de helft van de trajectkosten en de gemeente waar de desbetreffende IPS-kandidaat woonachtig is, betaalt uit de eigen middelen de andere € 4.000,- (inclusief BTW), zodat er voor klanten van de gemeente in totaal ook € 8.000,- beschikbaar is.

Gemeenten kunnen ook het initiatief nemen om een klant in te brengen. Zij nemen daartoe contact op met de ggz-instellingen die IPS aanbieden. Daar loopt de procedure zoals hierboven bij gemeenten beschreven.

Deze ministeriële regeling staat los van de bestaande IPS-onderzoeksubsidie gericht op de doelgroep van mensen met ernstige psychische aandoeningen.

Wat is Individuele Plaatsing en Steun (IPS)?

Mensen met een ernstige psychische aandoening of **common mental disorder** die behandeling krijgen en aan het werk willen, kunnen hiervoor begeleiding krijgen met de methode Individuele Plaatsing en Steun (IPS). Een IPS-trajectbegeleider helpt dan met werk zoeken, vinden en behouden.

IPS-trajectbegeleiders maken deel uit van de zorgteams of sluiten bij de behandelaar aan. Zodra een cliënt de wens heeft om te gaan werken, wordt er een afspraak gemaakt met de IPS-trajectbegeleider.

Bij voorkeur wordt gezocht naar een baan waarop iedereen kan solliciteren en waarbij je ten minste het minimumloon verdient. Bij IPS geldt het principe 'first place, then train'. Het doel is om voor een persoon werk te vinden dat past bij zijn/haar kwaliteiten en voorkeuren. Er wordt direct gestart met werken. Als er werk gevonden is, krijgt hij of zij begeleiding op het werk. Ondersteuning voor de werkgever is ook mogelijk. De IPS-trajectbegeleider helpt de cliënt ook met vragen over de gevolgen van betaald werk voor zijn of haar uitkering of toeslagen.

De acht principes van IPS

- 1 Regulier werk of opleiding is het doel. Een gewone baan, waarop iedereen kan solliciteren, is bereikbaar voor mensen met een (ernstige) psychische aandoening.
- 2 Niemand wordt uitgesloten. Iedere werkzoekende met een (ernstige) psychische aandoening (ongeacht diagnose, ernst van de symptomen of beperking, opname) die de wens heeft om te gaan werken in een gewone baan, kan aan een IPS-traject deelnemen.
- 3 Integratie van toeleiding naar werk of opleiding en zorg. IPS-trajectbegeleiders nemen deel aan en stemmen af met het ggz-team dat of ggz-behandelaar die de zorg of behandeling biedt.
- 4 Voorkeur van werkzoekende staat voorop. Keuzes rond werk of opleiding worden gebaseerd op de voorkeuren, kwaliteiten en ervaringen van de werkzoekende. Niet op wat een behandelaar of trajectbegeleider goed voor hem vindt.
- 5 Ondersteuning rond werk en inkomen. IPS-trajectbegeleiders helpen deelnemers aan goede, begrijpelijke informatie over de gevolgen van betaald werk voor inkomen, uitkering of toeslagen.
- 6 Snel zoeken, snel plaatsen. Geen training of werkervaring opdoen vooraf. Zo nodig volgt training op de werk- of opleidingsplek.
- 7 Baan(kans)ontwikkeling. IPS-trajectbegeleiders onderhouden systematisch een netwerk van werkgevers en opleidingsinstellingen die mensen met een psychische aandoening willen aannemen. Zij kennen die bedrijven en de vaardigheden waarnaar de werkgevers bij werknemers op zoek zijn.
- 8 Blijvende ondersteuning. Na plaatsing is individuele begeleiding beschikbaar zo lang als nodig en gewenst. Ook werkgevers kunnen worden begeleid.

(Bron: www.werkenmetips.nl)

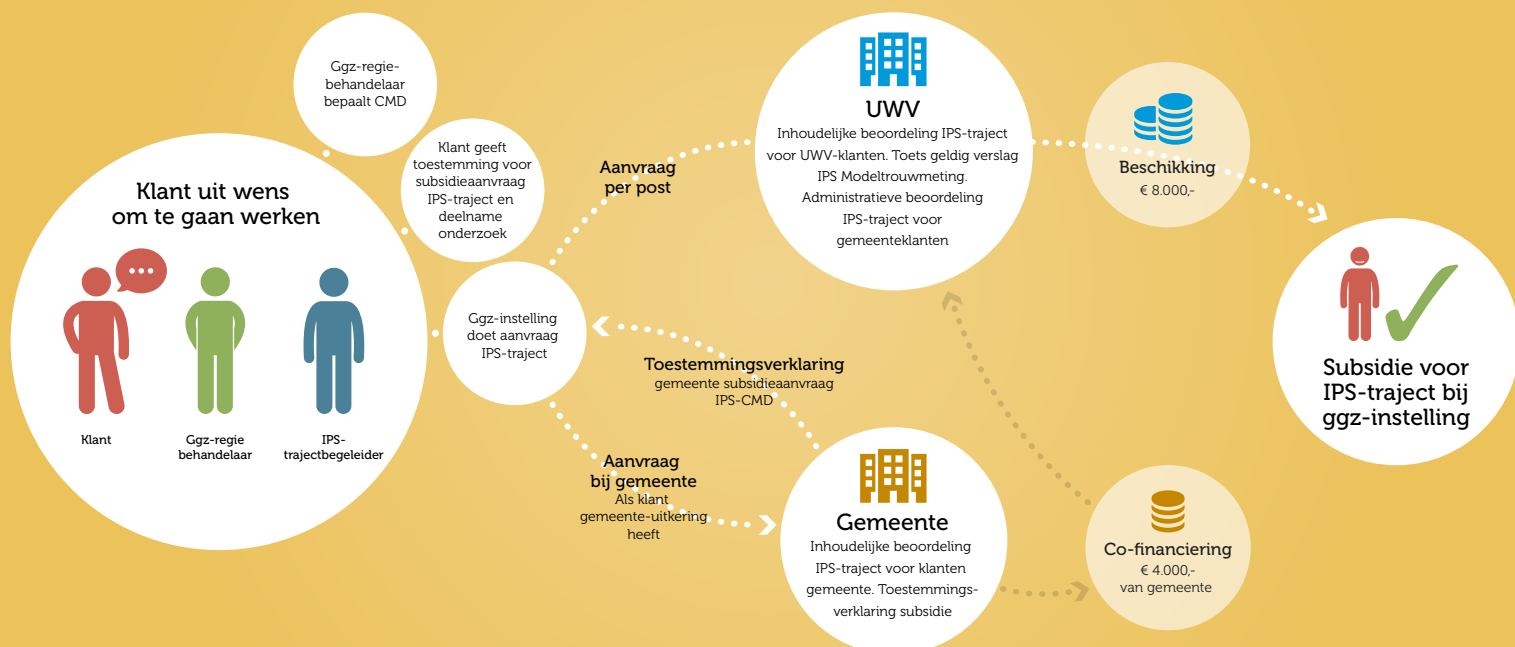
¹ Einerhard en Ravestijn: <https://esb.nu/esb/20031394/psychische-klachten-en-de-arbeidsmarkt>

² OECD (2014), Mental Health andWork: Netherlands, Mental Health andWork, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264223301-en>

³ Knapp, M., Patel, A. Curran, C., Latimer, E. Catty, J., Becker, T., ...Burns, T. (2013). Supported Employment: Cost-effectiveness across six European sites. *World Psychiatry*, 12 (1), 60-68.

⁴ Schuring 2016: <https://www.erasmusmc.nl/public-health/publications-collaborations/reports/evaluation-of-different-re-employment-programmes.pdf>

Informatie over ministeriële regeling IPS-CMD

Best practice IPS in de regio Rijk van Nijmegen

Steeds meer gemeenten maken IPS mogelijk voor inwoners met (ernstige) psychische aandoeningen die graag willen werken. Onderstaand voorbeeld laat zien hoe de gemeenten in de regio Rijk van Nijmegen aan de slag zijn gegaan met de bestaande regeling voor IPS voor mensen met ernstige psychische aandoeningen.

Regionale uitvoering

De zeven gemeenten uit de regio Rijk van Nijmegen hebben WerkBedrijf Rijk van Nijmegen opdracht gegeven zorg te dragen voor de uitvoering van IPS-trajecten. WerkBedrijf Rijk van Nijmegen voert de Participatiewet uit voor deze gemeenten en bemiddelt werkzoekenden met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt naar werk. Sinds 2017 maakt WerkBedrijf IPS-trajecten mogelijk voor mensen met ernstige psychische aandoeningen die in zorg zijn bij ggz-instellingen met een IPS-programma (IrisZorg, RIBW Nijmegen & Rivierenland, Pro Persona en Pluryn). De betreffende ggz-instelling voert de IPS-trajecten voor het WerkBedrijf uit. Mensen die bij de ggz in zorg zijn en een werkwens hebben, worden door de IPS-trajectbegeleider van de ggz-instelling aangemeld bij WerkBedrijf Rijk van Nijmegen.

Korte lijnen tussen IPS-trajectbegeleiders en WerkBedrijf

Een sterk punt van de samenwerking tussen WerkBedrijf Rijk van Nijmegen en de IPS-programma's zijn de korte lijnen en speciaal daarvoor aangewezen contactpersonen. Bij WerkBedrijf zijn er drie functionarissen gespecialiseerd in IPS: een administratief medewerker, een beleidsmedewerker IPS en een IPS-consulent. Zij hebben ieder hun verantwoordelijkheid. De **administratief medewerker** behandelt alle aanvragen en checkt of de persoon een uitkering heeft in het kader van de Participatiewet. Ook wordt gekeken of de persoon al een ander traject volgt bij WerkBedrijf en welke voorzieningen daar ingezet zijn.

De **IPS-consulent** zorgt vooral voor het contact tussen de IPS-trajectbegeleider en consulenten van WerkBedrijf die geschikte vacatures hebben. Ook heeft de IPS-consulent eens per acht weken een casuïstiekoverleg waarbij alle IPS-trajectbegeleiders vanuit de regio kunnen aansluiten om vragen over voorzieningen en regelingen te stellen.

De uitvoering van het IPS-traject gebeurt door de IPS-trajectbegeleider van de ggz-instelling. Deze sluit ook wekelijks aan bij het centrale vacatureoverleg van WerkBedrijf. Voor de inzet van eventueel benodigde voorzieningen, zoals loonkostensubsidie, kan de IPS-trajectbegeleider bij de consulenten van WerkBedrijf terecht. IPS-trajectbegeleiders zijn tijdens een informatiemiddag op de hoogte gebracht van alle mogelijke voorzieningen die WerkBedrijf kan inzetten. Daardoor werd direct duidelijk welke mogelijkheden er zijn om mensen meteen aan betaald werk te helpen in plaats van aan een leerwerkplek.

Naast het wekelijkse vacatureoverleg en het casuïstiekoverleg is er eens per acht weken een overleg tussen de **IPS-beleidsmedewerker** en de IPS-coördinatoren over beleids- en proceszaken.

Succesfactoren

De expertise op het gebied van psychische problematiek en de continuïteit van begeleiding na plaatsing worden door de consulenten van WerkBedrijf gezien als een meerwaarde van IPS voor deze doelgroep. Uit de tussenevaluatie kwam een aantal factoren naar voren die van belang zijn voor het succes van een IPS-traject. Zo is binnen de ggz-instellingen brede bekendheid over en steun voor (de mogelijkheid tot) betaald werk voor hun cliënten van groot belang. Ook is de motivatie van mensen en een persoonlijk netwerk dat hen steunt in het IPS-traject een succesfactor. Tot slot moeten werkgevers open staan voor deze doelgroep. Een goede relatie met de werkgever opbouwen is daarvoor belangrijk.

Colofon

Deze infosheet werd gemaakt door Kenniscentrum Phrenos in opdracht van het Ministerie van Sociale zaken en UWV.

De informatie over de regeling is afkomstig uit de ministeriële regeling.

Tekst en redactie: Chrisje Couwenbergh, Cris Bergmans en Kristien Harmsen

Met dank aan Naomi Peters en Norieke Luttkhold (Werkbedrijf Rijk van Nijmegen)

Ontwerp en opmaak: Zichtbaar Reclame Adviesbureau

Deze infosheet is te downloaden op: (nader te bepalen)